T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR MENDERES BELEDİYESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 10
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 11
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 12
7. DENETİM BULGULARI 12
8. EKLER 34

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 7
Tablo 8: 4734 Sayılı Kanun'un 22/d Maddesi Kapsamında Yapılan Harcamaların %10'luk Sınırı Aşan Kısmını Gösterir İcmal 15

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Maddi Duran Varlıkların Gerçeği Yansıtmaması

B. Diğer Bulgular

1. Doğrudan Temin Kayıt Formunun Doldurulmaması ve Elektronik Kamu Alımları Platformu Üzerinde Kayıt Altına Alınmaması

2. Doğrudan Temin Usulü ile Yapılan Alımlarda Sınırın Uygun Görüş Alınmaksızın Aşılması

3. İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullandırılmaması

4. Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

5. Sosyal Denge Sözleşmesinde Sendika Dayanışma Aidatı Kesintisine İlişkin Hüküm Konulması

6. Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

7. Sosyal Denge Sözleşmesine Sözleşme Süresine İlişkin Hüküm Konulması

8. Şirket İşçilerine Ödenen Kıdem Tazminatı Tutarlarının Sorumluluğu Bulunan Alt İşverenlere Rücu Edilmemesi

9. Tapuda Kayıtlı Taşınmazlar İcmalinde ve Belediye Mali Tablolarında Yer Alan Merkezi İdareye Ait Hizmetlerin Görüldüğü Belediyeye Ait Bir Kısım Taşınmazın Tahsisinin Yapılmaması

10. Taşınmaz Kiralamalarında Takip ve Tahsil İşlemlerinin Düzenli Olarak Yapılmaması

11. Taşınmazların Kaydına İlişkin Form ve İcmal Cetvellerinin Eksik Olması

12. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Menderes Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

www.balioglu.net

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Menderes Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere toplam 26 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Menderes Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 9 adet birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, İşletme ve İştirakler Müdürlüğü, Hukuk Müdürlüğü, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan başkan yardımcısı bulunmamakta olup, meclis üyeleri arasından görevlendirilen 2 başkan yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin 10 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	**İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı**	**Dolu Kadro Sayısı**
Memur	308	70
Sözleşmeli Personel	0	14
Kadrolu İşçi	154	69
Geçici İşçi		
Toplam	**462**	**153**
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		587

www.balioglu.net

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu 2 şirketi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin

veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Menderes Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Menderes Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	28.397.500,00	2.783.903,51	31.181.403,51	27.324.563,92	3.856.839,59	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	4.238.000,00	708.732,41	4.946.732,41	4.705.384,78	241.347,63	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	107.856.700,00	6.762.414,08	114.619.114,08	99.064.854,42	15.554.259,66	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	6.169.191,95	0,00	6.169.191,95	5.788.986,11	380.205,84	0,00
05	Cari Transferler	0,00	1.552.500,00	3.186.950,00	4.739.450,00	2.487.468,22	419.383,11	1.832.598,67
06	Sermaye Giderleri	0,00	19.093.400,00	-4.442.000,00	14.651.400,00	4.784.787,82	9.866.612,18	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	392.708,05	0,00	392.708,05	389.532,48	3.175,57	0,00
08	Borç Verme	0,00	250.000,00	0,00	250.000,00	250.000,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	9.050.000,00	-9.000.000,00	50.000,00	0,00	50.000,00	0,00
Toplam		**0,00**	**177.000.000,00**	**0,00**	**177.000.000,00**	**144.795.577,75**	**30.371.823,58**	**1.832.598,67**

Menderes Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 177.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup 2020 yılında devreden ve eklenen ödenek olmamıştır. Yıl içinde 144.795.577,75 TL Bütçe Gideri yapılmış, 30.371.823,58 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 1.832.598,67 TL ödenek ise 2021 yılına devretmiştir.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	42.870.000,00	33.264.520,13	259.519,18	33.005.000,95	76,99
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	11.354.000,00	5.003.251,85	112.826,91	4.890.424,94	43,07
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	12.600.000,00	935.779,72	0,00	935.779,72	7,43

www.balioglu.net

05- Diğer Gelirler	79.359.000,00	52.616.922,77	54.135,25	52.562.787,52	66,23
06- Sermaye Gelirleri	31.000.000,00	38.145.920,13	0,00	38.145.920,13	123,05
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	
09- Red ve İadeler	-183.000,00	0,00	0,00	0,00	
Toplam	**177.000.000**	**129.966.394,60**	**426.481,34**	**129.539.913,26**	**73,19**

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri % 73,19 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%76,99) diğer gelirler (%66,23) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%43,07) beklenenin altında, sermaye gelirleri ise (%123,05) beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	**Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)**	**Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)**	**Gerçekleşme Yüzdesi (%)**
01- Personel Giderleri	31.181.403,51	27.324.563,92	87,63
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.946.732,41	4.705.384,78	95,12
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	114.619.114,08	99.064.854,42	86,43
04- Faiz Gideri	6.169.191,95	5.788.986,11	93,84
05- Cari Transferler	4.739.450,00	2.487.468,22	52,48
06- Sermaye Giderleri	14.651.400,00	4.784.787,82	32,66
07- Sermaye Transferleri	392.708,05	389.532,48	99,19
08- Borç Verme	250.000.00	250.000.00	100
09- Yedek Ödenekler	50.000,00	0,00	0,00
Toplam	**177.000.000,00**	**144.795.577,75**	**81,81**

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri % 81,81 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ekonomik sınıflandırmaya göre bütün bütçe gider kalemleri beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

www.balioglu.net

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	23.794.686,86	26.374.997,30	33.005.000,95	10,84	25,14
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.383.168,55	5.853.517,24	4.890.424,94	8,74	-16,45
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	3.420.757,99	9.141.644,07	935.779,72	167,24	-89,76
Diğer Gelirler	43.535.439,93	45.126.362,33	52.562.787,52	3,65	16,48
Sermaye Gelirleri	14.615.800,56	19.561.120,88	38.145.920,13	33,84	95,01
Toplam	**90.749.853,89**	**106.057.641,72**	**129.539.913,26**	**16,87**	**22,14**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)					
Net Toplam	**90.749.853,89**	**106.057.641,72**	**129.539.913,26**	**16,87**	**22,14**

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 23.482.271,54 TL'lik (%22,14) artış göstermiştir. Bu çerçevede; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 963.092,30 TL'lik (%16,45) ve alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 8.205.864,35 TL (%89,76) azalış olmasına rağmen; vergi gelirlerinde 6.630.003,65 TL (%25,14), diğer gelirlerde 7.436.425,19 TL (%16,48) ve sermaye gelirlerinde 18.584.799,25 TL (%95,01) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Teşebbüs ve mülkiyet gelirlerindeki azalma Belediyenin bütçe içi işletmelerinin 2020 yılında Belediye şirketine devredilmesinden kaynaklanmıştır. Artışın ise büyük oranda taşınmaz satış gelirlerinin ve aynı şekilde merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylarının eklenmesi sonucu arttığı anlaşılmakla birlikte, gelir yönetiminde sağlanan başarı da bu artışta etkili olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	20.819.885,21	29.915.351,23	27.324.563,92	43,69	-8,66
SGK Devlet Prim Giderleri	3.370.397,27	5.132.330,95	4.705.384,78	52,28	-8,32
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	66.859.192,46	74.200.885,60	99.064.854,42	10,98	33,51
Faiz Giderleri	4.540.379,83	6.866.370,22	5.788.986,11	51,23	-15,69
Cari Transferler	1.336.368,89	1.378.627,28	2.487.468,22	3,16	80,43
Sermaye Giderleri	30.577.520,82	16.427.348,20	4.784.787,82	-46,28	-70,85
Sermaye Transferleri	134.124,04	155.300,57	389.532,48	15,79	150,82
Toplam	**127.637.868,52**	**134.076.214,05**	**144.545.577,75**	**5,04**	**7,81**

www.balioglu.net

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 10.469.363,70 TL (%7,81) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında personel giderlerinin 2.590.787,31 TL (%8,66), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 426.946,17 TL (%8,32) azaldığı görülmektedir. Personel harcaması niteliğindeki bu giderlerin azalışı 2020 yılında emekli olan personel sayısının artmasından kaynaklanmıştır. Faiz giderlerinde 1.077.384,11 TL'lik (%15,69) ve sermaye giderlerinde 11.642.560,38 TL'lik (%70,85) azalış olmuş, buna karşın mal alım ve hizmet giderlerinde 24.863.968,82 TL'lik (%33,51), cari transferlerde 1.108.840,94 TL'lik (%80,43) ve sermaye transferlerinde 234.231,91 TL'lik (%150,82) bir artış olmuştur. Faiz giderlerindeki ve sermaye giderlerindeki azalış, Belediyenin 2020 yılında büyük ölçüde kaynak sıkıntısı yaşaması ve borçlanma sınırının aşılmasından dolayı Belediyenin yeni borçlanmaya gidememesinden kaynaklanmıştır. Mal ve hizmet alım giderlerindeki artış da büyük oranda şirket personeli alımına dayanmaktadır. Menderes Belediyesi 2018 yılında 36.888.014,63 TL, 2019 yılında 28.018.572,33 TL ve 2020 yılında 15.005.664,64 TL bütçe açığı vermiştir. Bütçe açıklarının sürekliliği Belediyeyi kaynak sıkıntısına sokmakla birlikte, bütçe açıkları yıllar itibariyle azalma eğilimindedir.

www.balioglu.net

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 166.456.471,53 TL, Faaliyet Geliri 95.519.411,98 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 70.937.059,25 TL olarak gerçekleşmiştir.

Menderes Belediyesinin dolaylı hissedarı olduğu şirket bulunmamaktadır. Doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	MENDERES BELEDİYESİ PERSONEL ANONİM ŞİRKETİ	50.000,00	50.000,00	100
2	CUMAOVASI SOSYAL TESİS İŞLETMELERİ ANONİM ŞİRKETİ	3.300.000,00	3.300.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Menderes Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe

Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

www.balioglu.net

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak

yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

www.balioglu.net

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Menderes Belediyesinde iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması kapsamında yapılan incelenmeler sonucunda iç kontrol sistemleri ile ilgili tespitler aşağıda belirtilmiştir.

Menderes Belediyesi Görev ve Çalışma Yönetmelikleri 08.07.2020 tarihinde Belediye Meclisinin 73 nolu kararı ile yürürlüğe girmiştir. Ancak Kurumda yazılı bir şekilde iş akış süreci oluşturulmamıştır.

Kurum personelinin özlük dosyasında imzalı etik sözleşmeleri mevcuttur. Ancak, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri hakkında henüz bir eğitim verilmemiştir.

www.balioglu.net

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmesine ilişkin özel bir düzenleme yapılmamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile ilgili yönetmelik ve ikincil diğer mevzuatlar uygun olarak hazırlanan Menderes Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı Belediye Meclisinin 11.10.2019 tarih ve 198 sayılı kararı ile yürürlüğe konmuştur.

Kurumsal riskler ve iç kontrol riskleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol görevlisi bulunmamaktadır. Kurumda iç denetim birimi kurulmamıştır. Ayrıca atanmış bir iç denetçi yoktur.

Kurum sunucularında MIS, CBS sistemlerinin mevcuttur. EBYS sistemi ise İçişleri Bakanlığı'nın E-Belediye sistemi üzerinden kullanılmaktadır. Kurum sunucularında mevcut olan sistemlerin tamamının bilgisayar destekli olup, kullanıcılar mevcut yetkileri ile işlem yapmakta olup, kurum sistemlerinin tamamında yöneticilerin istekleri doğrultusunda verilerin üretilmektedir.

www.balioglu.net

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Menderes Belediyesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Maddi Duran Varlıkların Gerçeği Yansıtmaması

Menderes Belediyesi bilançosunda yer alan maddi duran varlıklara ilişkin hesapların bir stok hesabı olarak kullanıldığı, söz konusu hesapta yer alan tutar ile sahip olunan taşınmazlar arasında bir bağ olmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 186'ncı maddesinde; maddi duran varlıklar hesap grubunun kurumca, faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir. Aynı Yönetmelik'in 187'nci maddesinde de; maddi duran varlıklar hakkında Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik ve aşağıdaki hükümler çerçevesinde işlem yapılacağı belirtilmiştir. Buna göre taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç bedeller üzerinden kayda alınacağı ifade edilmiştir. Söz konusu taşınmazların satışı halinde de amortismana tabi olanlarda net değeri, diğerlerinde kayıtlı değeri ile satış bedeli arasında fark olması durumunda, öncelikle oluşan olumlu veya olumsuz fark, ilgili varlık hesabı ve gelir veya gider hesaplarına kaydedilerek satış işleminin muhasebeleştirileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Yapılan incelemede, muhasebe kayıtlarında yer alan ve maddi duran varlıklara ilişkin kaydedilen stok tutarı ile ilgili maddi duran varlıklar arasında bir bağ bulunmadığı tespit edilmiştir. Örneğin 250 Arazi ve Arsalar Hesabında 519.344.004,24 TL tutarında bir arazi ve arsa stoku görülmektedir. Ancak hangi taşınmazların hangi tutarda söz konusu arazi ve arsa stok tutarını oluşturduğu bilinmemektedir. Söz konusu hesaba kayıtlar taşınmaz ile ilişki kurulmadan yapılmaktadır. Örnek verilecek olursa belediye tarafından bir taşınmaz edinildiğinde edinim bedeli kadar hesaba giriş yapılmakta, satış yoluyla bir çıkış yapıldığında da satış bedeli kadar hesaptan çıkış yapılmaktadır. Bu nedenle herhangi bir taşınmaz satışı yapıldığında kayıtlı bedel ile satış bedeli arasındaki fark oluşmamakta ve satış bedeli kadar kayıtlardan çıkış yapılmaktadır.

Yukarıda ifade edilen açıklamalar doğrultusunda Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde gerekli envanter işlemleri yapılarak, hangi taşınmazların hangi tutarda taşınmaz stokunu oluşturduğunu kayıtlara esas kanıtlayıcı evraklarda yer alacak şekilde kaydedilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Doğrudan Temin Kayıt Formunun Doldurulmaması ve Elektronik Kamu Alımları Platformu Üzerinde Kayıt Altına Alınmaması

Belediye tarafından doğrudan temin yoluyla yapılan alımlar için Doğrudan Temin Kayıt Formu doldurulmadığı ve Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) üzerinde kayıt altına alınmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden yapılacak diğer işlemleri düzenleyen 30.9.2'nci maddesinde, doğrudan temin yoluyla yapılan alımların, takip eden ayın onuncu gününe kadar "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinde kayıt altına alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu formun doldurulmaması, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamalar için aynı Kanun'un 62'inci maddesinin (ı) bendi gereği idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu aşması durumunda Kamu İhale Kurulu'ndan alınması gereken uygun görüşün alınamamasına sebebiyet verebilecektir.

www.balioglu.net

BULGU 2: Doğrudan Temin Usulü ile Yapılan Alımlarda Sınırın Uygun Görüş Alınmaksızın Aşılması

Menderes Belediyesi tarafından 2020 yılında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında gerçekleştirilen alımların tutarlarının mevzuatla belirlenen sınırı aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 'İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar' başlıklı 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde; doğrudan temine ilişkin parasal limit dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplam tutarının, bütçelere bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu hüküm, kamu alımlarında; ihale yapmaktan kaçınmayı engellemek, rekabeti, eşit muameleyi, saydamlığı, güvenilirliği ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla düzenlenmiş ve bu hükme uyulmaması halinde görevlilerin idari, cezai,

mali ve hukuki sorumluluklarının doğacağı da yine ilgili Kanun'un 60'ıncı maddesinin son fıkrasında belirtilmiştir.

Yapılan incelemede Belediyenin bu kapsamda yapmış olduğu mal alım tutarlarının Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmaksızın mevzuatta belirtilen sınırı aştığı tespit edilmiştir. Aşağıdaki tabloda, Belediyenin 2020 yılında mal alımları için belirlenen ödenek tutarları, mal alımları için doğrudan teminle yapılan harcamalar ve bu harcamaların ödeneklerin %10'unu aşan kısmı gösterilmiştir.

Tablo 8: 4734 Sayılı Kanun'un 22/d Maddesi Kapsamında Yapılan Harcamaların %10'luk Sınırı Aşan Kısmını Gösterir İcmal

MAL ALIMLARI	
Başlangıç Ödeneği (A) (TL)	38.698.900,00
Başlangıç Ödeneğinin %10'u (B=A*0,10) (TL)	3.869.890,00
22/D Harcama (C) (TL)	7.696.508,90
%10 Limitini Aşan Tutar (D=C-B) (TL)	3.826.618,90

www.balioglu.net

Sonuç olarak, Kanun'un 22/d maddesinde belirtilen parasal limitler dâhilinde doğrudan temin usulü ile yapılacak alımlar için aynı Kanun'da belirlenen sınırlara uyulması, sınırın aşılıp aşılmadığının takibi, sınırın aşılması gerekiyorsa da uygun görüş için Kamu İhale Kuruluna müracaat edilmesi ve bu görüş alınmadan sınırı geçecek şekilde alım yapılmaması uygun olur.

BULGU 3: İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullandırılmaması

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanuna paralel bir şekilde yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Ayrıca 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi (2020 yılı için beşyüzonbir) Türk Lirası idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işçiler yıllık izin haklarından feragat edemezler. İşçilerin emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmektedir. Yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden olacağı için işçinin eline çok yüksek miktarlarda ücret geçebilmektedir. Bu uygulama da işçilerin yıllık izinlerini kullanmaktan ziyade son ücretleri üzerinden karşılığını almalarına neden olmaktadır. Ancak bu durum idareler adına daha fazla külfet getirici bir durum olabilmektedir. Zira anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilecektir. Ayrıca biriken yıllık izin sürelerinin ücrete dönüşmesi halinde idare açısından çok yüksek miktarlarda ödeme yapma durumu ortaya çıkacaktır.

Yapılan inceleme sonucunda kurum bünyesinde çalışan 69 işçinin toplam 3.235 gün kullanılmamış yıllık izni bulunmaktadır. Hem mevzuata uygunluk açısından hem de belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla yıllık izinlerin kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 4: Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

İdare tarafından kiraya verilen duran varlıkların, 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabında, kiraya verilen veya irtifak hakkı tesis edilen maddi duran varlıklardan cari ve gelecek yıllarda elde edilecek kira gelirlerinin 993- Maddi Duran Varlıkları Kira ve İrtifak Hakkı Bedelleri Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 990- Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabına ilişkin 745'inci maddesinde; bu hesabın kurumun bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 306/U maddesinde; 993- Maddi Duran Varlıkların Kira Ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının, kamu idarelerine ait maddi duran varlıklardan kiraya verilen veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilenlere ilişkin olarak sözleşmelerinde yer alan kira ve irtifak hakkı gelirlerinin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında da yukarıda ifade edilen iki nazım hesapta yer almaktadır.

Menderes Belediyesi 2020 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; idare tarafından kiraya verilen duran varlıkların olduğu, ancak söz konusu duran varlıkların kayıtlı değerlerinin 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabında, kiraya verilen veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilen maddi duran varlıkların sözleşmelerinde yer alan cari dönemde ve gelecek yıllarda elde edilecek kira ve irtifak hakkı gelirlerinin 993 Maddi Duran Varlıkların Kira Ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında izlenmediği görülmüştür. Bu durumun mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkileyebileceği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Sosyal Denge Sözleşmesinde Sendika Dayanışma Aidatı Kesintisine İlişkin Hüküm Konulması

www.balioglu.net

Belediye ile sendika arasında yapılan sosyal denge sözleşmesinde, belediyede görevli kamu görevlilerinin sosyal denge tazminatından yararlanması sözleşmenin tarafı olan sendikaya "sözleşme aidatı" ödenmesine bağlı kılınmıştır.

Sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin toplu iş sözleşmenin ''Sözleşmesinin Kapsamı ve Yararlanma Koşulları'' başlıklı 5'inci maddesinde

b) Bu sosyal denge tazminatı sözleşmesinden tüm kamu görevlileri sözleşme aidatı ödemek kaydıyla faydalanır. Sözleşme aidatı oranı ... üyesi kamu görevlileri için taban aylığın %1'i ... üyesi olmayan kamu görevlileri için bu oranın iki katıdır.

hükmü yer almaktadır.

Danıştay Onikinci Dairesi tarafından 18.12.2019 tarihli Esas No:2019/4940 sayılı 01.09.2019 tarih ve 30875 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 28.08.2019 tarih ve 2019/1 sayılı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı'nın "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Mali ve Sosyal Haklar'' başlıklı 4. bölümünün ''Sosyal denge tazminatı'' başlıklı 1 inci maddesinin 2 nci fıkrasında yer alan *''Sosyal denge sözleşmesinin taraf sendikası, üyesi olmayan kamu görelilerinden, aynı unvanlı üyesinden aldığı aidatın iki katına kadar sosyal denge sözleşmesi*

aidatı alabilir. Bu aidatı ödeyen kamu görevlileri, söz konusu sözleşmeden aynı usul ve esaslar dahilinde yararlanır'' hükmünün iptali istemiyle açılan davada verdiği yürütmeyi durdurma kararında; *''... sosyal denge sözleşmesinde taraf olan sendikanın dışında kalan sendikaların üyesi olan ve hiçbir sendikaya üye olmayan kamu görevlilerinden dayanışma aidatı veya başka adlar altında farklı oranlar üzerinden ödenti (aidat) alınmasına ilişkin hükümlerin, sosyal denge tazminatının ödenmesinde aynı kadro veya pozisyonlarda bulunan kamu görevlileri arasında ayrım (eşitsizlik) yaratacağı açık olduğundan, dava konusu düzenlemede hukuka uygunluk bulunmamaktadır. Açıklanan nedenlerle;... "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Mali ve Sosyal Haklar'' başlıklı 4. bölümünün ''Sosyal denge tazminatı'' başlıklı 1. maddesinin 2. fıkrasının YÜRÜTMENİN DURDURULMASINA, ... oybirliği ile karar verildi.''* denilmektedir.

Benzer şekilde Danıştay Onbirinci Dairesi tarafından 09.01.2018 tarihli ve Esas:2017/2112 numaralı 2018 ve 2019 yıllarını kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşmesinin *"Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme''* başlıklı 4. bölümünün 1 inci maddesinin 2 nci fıkrasında yer alan düzenlemenin yürütmesi durdurulmuş, Danıştay'ın aynı Dairesi tarafından 3. Dönem Toplu Sözleşmenin ''Yerel Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme'' başlıklı 4. bölümünün 1 inci maddesinde yer alan aynı hüküm, 19.12.2017 tarih ve Esas No:2016/1698 Karar No:2017/6225 kararıyla iptal edilmiştir.

www.balioglu.net

Devlet Personel Başkanlığı tarafından 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesi hükümlerinin uygulamasına ilişkin verilen 17.07.2012-8326 tarih ve sayılı görüşünde ise: *''... 2- 4688 sayılı Kanun'un 32 nci maddesi uyarınca akdedilecek sözleşmenin konusunun, toplu sözleşmelerde belirlenen tavanı aşmamak kaydıyla ilgili kurum ve kuruluşlarda çalışan kamu görevlilerine ödenecek sosyal denge tazminatını belirlemek olduğu, bu sözleşmelerde taraf olan sendikanın dışında kalan sendikaların üyelerinden veya sendika üyesi olmayan kamu görevlilerinden dayanışma aidatı veya başka adlar altında bir ödenti (aidat) alınmasına ilişkin hükümler ile sosyal denge tazminatının ödenmesinde aynı kadro veya pozisyonlarda bulunan kamu görevlileri arasında ayrım niteliği taşıyan hükümler konulamayacağı,...''* ifade edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından dayanışma aidatı konusunda farklı yargı kararları olduğu iddia edilse de Danıştayın yukarıda söz edilen yerleşik kararları gereği dayanışma aidatına dair düzenlemeler ya hukuka aykırı bulunarak iptal edilmekte ya da hakkkında yürütmeyi durdurma kararı verilmektedir.

Bu itibarla, belediyeyle yetkili sendika arasında yapılan sosyal denge sözleşmelerine, sözleşmeyi imzalayan sendikanın üyesi olmayan kamu görevlilerinden dayanışma aidatı veya başka adlar altında farklı oranlar üzerinden aidat alınmasına ilişkin hükümler konulması, aynı kadro veya pozisyonlarda bulunan kamu görevlileri arasında ayrıma ve eşitsizliğe neden olabileceğinden, dayanışma aidatı alınmasına yönelik bir şarta sosyal denge sözleşmelerinde yer verilmemesi gerekmektedir.

BULGU 6: Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

Belediye ile sendika arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde konusu dışında sosyal haklar, iş sağlığı ve güvenliği, toplu taşıma vb. hususlarda hükümlere yer verildiği görülmüştür.

Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebileceğine, 11.04.2012 tarih ve 28261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6289 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 33'üncü maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye (KHK) eklenen ek 15'inci maddeyle izin verilmiş; yine aynı Kanun'un 22'nci maddesiyle de 4688 Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'un 32'nci maddesi başlığıyla birlikte bu doğrultuda değiştirilmiştir.

www.balioglu.net

4688 Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun *"Mahalli İdarelerde Sözleşme İmzalanması*" başlıklı 32'nci maddesinde:

"27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Bu sözleşme bu Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz." denilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, sosyal denge sözleşmeşlerinde konusu dışında hükümlere yer verilmesinde hukuka aykırılık bulunmadığını iddia etmiştir. Yukarıda belirtilen Kanun

hükmünden açıkça anlaşılacağı üzere belediye başkanı ile sendika temsilcisi sadece ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlarda tespit etmek üzere yetkilendirilmiştir. Bunun dışında sözleşme hakkını toplu sözleşme gibi düşünmek ve sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında başkaca hükümler koymak mevzuata aykırdır. Zira 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde mahalli idarelerle imzalanan sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılamayacağı açıkça belirtilmiştir. İlgili sosyal haklar Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin Toplu Sözleşme ile belirlenmektedir.

Belediye tarafından imza edilecek sosyal denge sözleşmesinde yalnızca sosyal denge tazminatı düzenlenebilecektir. Sosyal haklara ilişkin düzenlemelere ise Kamu Görevlilerin Geneline ve Hizmet Kollarına İlişkin Toplu Sözleşmede yer verilebilecektir. Bu nedenlerle imzalanan sosyal denge sözleşmesine, sosyal denge tazminat tutarının tespit edilmesi dışında hükümler konulması anılan mevzuat hükümlerine aykırıdır.

BULGU 7: Sosyal Denge Sözleşmesine Sözleşme Süresine İlişkin Hüküm Konulması

www.balioglu.net

Belediye ile yetkili sendika arasında imzalanan sosyal denge sözleşmesinde yer alan, sözleşmenin yürürlük süresine ilişkin düzenlemenin 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'na aykırı olduğu görülmüştür.

Kanun'un "Mahalli İdarelerde Sözleşme İmzalanması" başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasındaki, "27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Yapılacak sözleşme, toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanır ve sözleşme süresi hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçimi tarihini geçemez. Mahalli idareler genel seçim tarihini izleyen üç ay içerisinde de toplu sözleşme dönemiyle sınırlı olmak üzere sözleşme yapılabilir. Bu sözleşmeye dayanılarak yapılan ödemeler kazanılmış hak sayılmaz." Hükmüne binaen, sözleşme sona erdiğinde belediye başkanı sosyal denge ödemesiyle ilgili yazıyı meclise sevk ederek meclise teklifte

bulunmalı, meclis tarafından sosyal denge ödenmesiyle ilgili karar verilmesi halinde belediye başkanı da ilgili sendika ile sözleşme imzalamalıdır.

Kamu idaresi cevabında, eldeki sözleşmenin 4688 sayılı Kanun'un 32'inci maddesi kapsamında olmadığını iddia etse de, 26.03.2020 tarihinde Menderes Belediye Başkanlığı ile yetkili sendika arasında 01.04.2020-31.12.2021 tarihleri arasında uygulanacak sosyal denge sözleşmesi imzalanmıştır. Ancak sözleşmenin "Yürürlük ve Süre" başlıklı 16'ncı maddesinin (b) fıkrasında, *"Yeni bir sosyal denge sözleşmesi imzalanana kadar, süresi sona eren bu sosyal denge sözleşmesindeki tüm maddeler kazanılmış hak olarak devam eder."* şeklinde düzenleme yapılmıştır. Bu ifadeye dayanılarak belirsiz ve sınırsız bir şekilde sözleşme uygulanabilir ki, bu durum Kanun'un sözleşmenin toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olacağı yönündeki hükmüne aykırılık oluşturmaktadır.

Sonuç olarak; sosyal denge sözleşmesinde belirtilen sürenin sona erdiği tarih itibariyle Meclis kararı alınması, meclisin verdiği yetki ile toplu sözleşme imzalanması ve de Kanun'da belirtilen sürelere uyulması ayrıca sözleşmeye Kanun'a aykırılık oluşturan hükümlerin konulmaması gerekir.

www.balioglu.net

BULGU 8: Şirket İşçilerine Ödenen Kıdem Tazminatı Tutarlarının Sorumluluğu Bulunan Alt İşverenlere Rücu Edilmemesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu uyarınca idarede personele dayalı hizmet alımları kapsamında olup 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile belediye şirket işçisi olarak çalışan kişilerin iş sözleşmesinin kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermesi sonucu idare tarafından ödenen kıdem tazminatı için müteselsil sorumluluk gereği alt işveren olan şirketlere rücu işleminin yapılmadığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 2'nci maddesinin yedinci fıkrasında asıl işveren-alt işveren bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerinde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde iş alan ve bu iş için görevlendirdiği işçilerini sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran diğer işveren ile iş aldığı işveren arasında kurulan ilişki olarak tanımlanmış ve asıl işverenin, alt işveren işçilerine karşı o işyeriyle ilgili olarak 4857 sayılı Kanun'dan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işverenle birlikte (müteselsil) sorumlu olduğu, aynı maddenin dokuzuncu fıkrasında ise, 4734 sayılı Kanun veya diğer kanun hükümleri çerçevesinde hizmet alımı amacıyla sözleşme yapan kamu

işverenlerinin kanuna veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesine dayanılarak kurulan kamu kurum ve kuruluşları ile bunların doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin en az yüzde ellisine sahip ortaklıklar olduğu belirtilmiştir.

4857 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde öngörülen müteselsil sorumluluk kamu (asıl) işvereni, alt işverenin işçilerine karşı o işyeriyle ilgili olarak Kanun'dan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte sorumlu olup, işçilik alacağı olan kıdem tazminatı da bu kapsamda bulunmaktadır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 167'nci maddesinde, aksi kararlaştırılmadıkça veya borçlular arasındaki hukuki ilişkinin niteliğinden anlaşılmadıkça borçlulardan her birinin alacaklıya yapılan ifadan birbirlerine karşı eşit paylarla sorumlu olacakları, kendisine düşen paydan fazla ifada bulunan borçlunun ödediği fazla miktarı diğer borçlulardan isteyebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu düzenleme ışığında asıl işveren, işçiye fazladan yaptığı ödeme kadar alt işverene karşı rücu hakkı elde edecektir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun " Bazı kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanların kıdem tazminatı" başlıklı 112'nci maddesinde,

"...(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/8 md.) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları;

a) Alt işverenlerinin değişip değişmediğine bakılmaksızın aralıksız olarak aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde çalışmış olanların bu şekilde çalışmış oldukları sürelere ilişkin kıdem tazminatına esas hizmet süreleri, aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde geçen toplam çalışma süreleri esas alınarak tespit olunur. Bunlardan son alt işverenleri ile yapılmış olan iş sözleşmeleri 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanların kıdem tazminatları ilgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından,

b) Aynı alt işveren tarafından ve aynı iş sözleşmesi çerçevesinde farklı kamu kurum veya kuruluşlarında çalıştırılmış olan işçilerden iş sözleşmeleri 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanlara, 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında farklı kamu kurum ve kuruluşuna ait işyerlerinde geçen hizmet sürelerinin toplamı esas alınarak çalıştırıldığı son kamu kurum veya kuruluşu tarafından,

www.balioglu.net

işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenir.

...

(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/8 md.) İkinci fıkranın (b) bendi veya üçüncü fıkra uyarınca farklı kamu kurum veya kuruluşlarına ait işyerlerinde geçen hizmet sürelerinin toplamı üzerinden kıdem tazminatı ödenmesi hâlinde, kıdem tazminatı ödemesini gerçekleştiren son kamu kurum veya kuruluşu, ödenen kıdem tazminatı tutarının diğer kamu kurum veya kuruluşlarında geçen hizmet süresine ilişkin kısmını ilgili kamu kurum veya kuruluşundan tahsil eder. Ancak, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri arasında bu fıkra hükümlerine göre bir tahsil işlemi yapılmaz."

denilmiş ve 08.02.2015 gün ve 29261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Kanunu'na Göre İhale Edilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında İstihdam Edilen İşçilerin Kıdem Tazminatlarının Ödenmesi Hakkında Yönetmelik yürürlüğe girmiştir.

www.balioglu.net

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı, Kanun'un 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde düzenlenmiştir. Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihalelerinin kapsamı ve içeriği ile ilgili 4734 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesinde verilen yetkiye dayanılarak Kamu İhale Kurumu tarafından Kamu İhale Genel Tebliği'nde de ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir. 07.06.2014 tarihli ve 29023 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'le değişik 78.1'inci maddesinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımının, ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı, yaklaşık maliyetinin en az %70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa ayni yemek ve yol giderleri dâhil işçilik giderinden oluşan hizmet alımlarını ifade ettiği belirtilmiştir.

Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında kamu işverenlerinin kıdem tazminatından sorumluluğu ile ilgili olarak 11.09.2014 tarihinde yürürlüğe giren 6552 sayılı Kanun'un 8'inci maddesiyle 4857 sayılı Kanun'un 112'nci maddesine eklenen ikinci, üçüncü ve beşinci fıkralarda, Kanun kapsamında yer alan işçilerin iş sözleşmesinin kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde sona ermesi hâlinde işçilerin kıdem tazminatlarının çalıştırıldığı son kamu kurum veya kuruluşu tarafından ödeneğin yeterli olup olmadığına bakılmaksızın doğrudan işçinin banka hesabına ödeneceği belirtilmiştir. Bu düzenleme sonucu 25.10.2014 tarihli ve 29156 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ve 11.09.2014 tarihinden itibaren geçerli

olmak üzere yürürlüğe giren Kamu İhale Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'in 2'nci maddesiyle Kamu İhale Genel Tebliği'nin 78.30'uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan *"...kıdem ve ihbar tazminatları,..."* ibaresi madde metninden çıkarılmak suretiyle personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinde teklif bedellerinin bileşenlerden olan Sözleşme Giderleri ve Genel Giderler kapsamından kıdem ve ihbar tazminatları çıkarılmıştır.

Belirtilen kurallara istinaden oluşan uyuşmazlıklar hakkında verilen Yargıtay kararlarında, Kanun'un 112'nci maddesinde yapılan değişikliğin kamu kurumları açısından kıdem tazminatından sorumluluğun yalnızca son işveren kamu kurumuyla sınırlandırılıp sınırlandırılmadığı hususuyla ilgili olduğu, kamu ihale mevzuatına tabi alt işverenlik sözleşmeleri kapsamında çalışanların kıdem tazminatının salt son kamu kurumunda ödeneceğinin öngörülmesinin kamu işverenlerinin alt işverenlere rücu hakkını ortadan kaldırmayacağı belirtilmiştir.

22.02.2019 tarih ve 30694 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un,

11'inci maddesiyle 4857 sayılı İş Kanunu'nun 112'nci maddesine eklenen altıncı fıkrasında,

" (Ek fıkra: 21/2/2019-7166/11 md.) 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilere, 11/9/2014 tarihinden sonra imzalanan ihale sözleşmeleri kapsamında, kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde 11/9/2014 tarihinden sonra geçen süreye ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan kıdem tazminatı ödemeleri için sözleşmesinde kıdem tazminatı ödemesinden ötürü alt işverene rücu edileceğine dair açık bir hükme yer verilmemişse alt işverenlere rücu edilmez."

Aynı Kanun'un 12'nci maddesiyle 4857 sayılı Kanun'a eklenen geçici 9'uncu maddesinde,

"Bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kamu kurum veya kuruluşları tarafından alt işverene rücu edilmek üzere yürütülen davalarda, 112'nci maddenin altıncı fıkrası kapsamında rücu edilmeyecek kısmı için ihtilafın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına hükmedilir, yargılama gideri ve vekâlet ücreti taraflar üzerinde bırakılır. İcra takiplerinde rücu edilmeyecek kısma ilişkin olarak harç alınmaksızın düşme kararı verilir, takip giderleri ile vekâlet ücreti taraflar üzerinde bırakılır. Ancak, bu kapsamda alt işverene rücu edilerek takip

www.balioglu.net

ve tahsil edilmiş olan tutarlar, alt işverenler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğurmaz ve tahsil edilmiş tutarlar iade edilmez."

düzenlemesi yapılmış, itiraz yoluna başvuran Mahkemelerin 4857 sayılı Kanun'un 112'nci maddesinin altıncı fıkrası ile aynı Kanun'un geçici 9'uncu maddesinin iptal talebini görüşen Anayasa Mahkemesi 15.10.2019 tarih ve 30919 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Esas:2019/42, Karar:2019/73 sayılı kararıyla,

"...31. Bu itibarla kamuda 11/9/2014 tarihinden sonra imzalanan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmesine taraf olan alt yüklenicilere karşı sözleşmede açık hüküm bulunması dışında rücu yolunun kapatılması ve bu kapsamdaki derdest davaların sonlandırılmasını öngören itiraz konusu kuralların bu kesimdeki alt işverenler yönünden farklı bir uygulama getirmesinin nesnel ve makul bir temele dayalı olduğu söylenemez. Bu nedenle itiraz konusu kurallarla getirilen farklı düzenleme eşitlik ilkesine aykırıdır.

32. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 10. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir."

denilerek söz konusu düzenlemeler iptal edilmiştir.

7166 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 11'inci maddesiyle 4857 sayılı İş Kanunu'nun 112'nci maddesine eklenen altıncı fıkrası ile 12'nci maddesiyle 4857 sayılı Kanun'a eklenen geçici 9'uncu maddesinde, 11.09.2014 tarihinden sonra 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca yapılan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamında çalıştırılan işçilerden bu tarihten sonra geçen süreye ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan kıdem tazminatı ödemeleri için sözleşmesinde kıdem tazminatı ödemesinden ötürü alt işverene rücu edileceğine dair açık bir hükme yer verilmemesi durumunda alt işverenlere rücu edilmemesinin ve bu kapsamda çalıştırılan işçilere ödenen kıdem tazminatlarının 11.09.2014 tarihinden sonraki kısmı için kamu kurum veya kuruluşları olan asıl işverenler tarafından alt işverene rücu edilmek üzere yürütülen davalara devam olunmaması amaçlanmıştır.

Uygulamada adli yargı mercilerinin, kamu işverenlerinin, kıdem tazminatından müstakil olarak sorumlu olmadığı, bu konuda alt işverenlere rücu edebileceğine ilişkin kararlar vermesi nedeniyle 7166 sayılı Kanun'la yapılan düzenlemeler Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir.

www.balioglu.net

İdarede personele dayalı hizmet alımları kapsamında çalıştırılan ve daha sonra 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile belediye şirket işçisi olarak çalışan kişilerin iş sözleşmesinin kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona erdiği durumlarda, işçilere idare tarafından ödenen kıdem tazminatı tutarının alt işverenlere rücu edilmediği görülmüştür.

Asıl-alt işveren ilişkisinde 4857 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde, asıl işverenin alt işveren işçisinin Kanun'dan sözleşmeden ve toplu iş sözleşmesinden doğan haklarıyla ilgili olarak alt işverenle birlikte sorumlu oldukları belirtilmiş, 6098 sayılı Kanun'un 167'nci maddesinde, Kanun'da belirtilen durumlar dışında kendisine düşen paydan fazla ödemede bulunan asıl işverenin bu kapsamda alt işveren işçisine yaptığı kıdem tazminatı ödemeleriyle ilgili olarak alt işverene rücu edebileceği düzenlenmiştir.

Yukarıda yer alan Kanun maddeleri ile Anayasa Mahkemesi kararı ve Yargıtay kararları esas alındığında, 15.1.0.2019 tarihinden sonra belediye şirket işçisi olan kişi için kurum tarafından ödenen kıdem tazminatının, alt işveren olan şirketlere süreleriyle ilgili olarak öncelikle yazılı talepte bulunulması, ödeme olmaması durumunda alt işverende/işverenlerde çalıştığı süre ile orantılı olarak her bir şirket için rücu davası açılması gerekir. Kıdem tazminatının nihai yükümlüsünün alt işveren olduğu unutulmamalıdır. 6552 sayılı Kanun'la idareye kıdem tazminatı ödeme yükümlülüğü getirilmesi işçi alacağının garanti altına alınması olup, bu durum kıdem tazminatının asıl yükümlüsü olan alt işverenin sorumluluğunu ortadan kaldırmamaktadır. İdarenin müteselsil sorumlu olması ödenen kıdem tazminatının asıl işveren üzerinde kalmasına neden olmamalıdır.

Asıl işveren olan idarenin alt işveren işçilerine karşı 4857 sayılı Kanun ve iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte (müteselsilen) sorumlu olması, işçi alacağının güvence altına alınması ve işçiye kolaylık sağlanması amacıyla yapıldığı ve kamu işverenlerinin alt işverenlere rücu hakkını ortadan kaldırmadığı ve asıl ve alt işveren arasındaki ilişkide 6098 sayılı Kanun'un uygulanması gerektiği anlaşılmaktadır.

İdarenin 15.10.2019 tarihinden sonra ödediği kıdem tazminatı tutarını, işçinin her bir alt işveren nezdinde geçen dönemi ile sınırlı olması kaydıyla, öncelikle alt işverenlerden bir yazıyla istemesi ve kıdem tazminatı tutarlarının alt işverenler tarafından ödenmemesi durumunda ise ödenen tutarların rücuen tahsili için adli sürecin işletilmesi gerekir.

www.balioglu.net

BULGU 9: Tapuda Kayıtlı Taşınmazlar İcmalinde ve Belediye Mali Tablolarında Yer Alan Merkezi İdareye Ait Hizmetlerin Görüldüğü Belediyeye Ait Bir Kısım Taşınmazın Tahsisinin Yapılmaması

Belediye mali tablolarında yer alan ibadet yeri, ilköğretim okulları ve ortaöğretim okullarının, ilgili kamu idarelerine tahsislerinin yapılmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin (h) bendinde taşınmaz tahsis etmek belediyenin yetki ve imtiyazları arsında sayılmıştır. Aynı Kanun'un 18'inci maddesinin (e) bendinde de tahsis yetkisinin belediye meclisinde olduğu belirtilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in 11'inci maddesinde; kamu idaresine ait bir taşınmazın tahsis işlemi yapılmadan bir başka kamu idaresi tarafından kullanımı hâlinde, taşınmazın maliki olan kamu idaresince, kendi taşınmaz kira ihalesi komisyonunca belirlenen tutardaki tazminatın taşınmazı kullanan kamu idaresinden alınacağı, Geçici 1'inci maddesinde de; bu Yönetmelik'in 11'inci maddesinde belirtilen tazminat ve ecrimisil bedelleri, taşınmazı tahsis işlemi yapılmadan kullanan kamu idaresinin, bu Yönetmelik'in yayımı tarihinden (10.10.2006) itibaren üç ay içerisinde tahsis talebinde bulunması ve taşınmazın tahsisinin mümkün olması halinde alınmayacağı hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Menderes Belediyesinde yapılan incelemede; Taşınmaz İcmal Cetvelinde 8 adet ibadet yerinin, 6 adet ilköğretim okulunun ve 4 adet ortaöğretim okulunun bulunduğu görülmüştür. Belediyeden alınan tahsisli taşınmazlar listesinde ise yalnızca bir cami yerinin ilçe müftülüğüne tahsise konu edildiği, diğer taşınmazların yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde ilgili kamu idarelerine tahsisinin yapılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak Belediyeye ait olup diğer kamu idareleri tarafından kullanılan taşınmazlar ile ilgili bir çalışma yapılarak fiili fiziki tespitlerinin yapılması, ilgili kamu idarelerinin bilgilendirilmesi ve akabinde yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümleri çerçevesinde işlem tesis edilmesi uygun olacaktır.

BULGU 10: Taşınmaz Kiralamalarında Takip ve Tahsil İşlemlerinin Düzenli Olarak Yapılmaması

Menderes Belediyesi tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin iş tanım ve süreçleri açık olarak belirlenmediği için kirasını ödemeyen birçok kiracının bulunduğu, ancak söz konusu kiracılara gerekli takibatın düzenli olarak yapılmadığı görülmüştür.

Belediyelerin kiralanan taşınmazlarının belirli periyotlarda kontrol edilmesi ve kontrollerin sonuncunda sözleşmelerde ve 2886 sayılı Kanun'da yer alan yaptırımların uygulanması esastır. Nitekim 2886 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinde; sözleşme ve şartnamelere aykırı davranan kiracılara, idarenin, en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen bir ihtar çekmesi, aynı durumun devamında da ayrıca protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatı gelir kaydedip sözleşmeyi feshederek hesabı genel hükümlere göre tasfiye etmesi gerektiği belirtilmektedir.

Belediyenin yapmış olduğu kira sözleşmelerinde; genellikle kiracının sorumluluk, taahhüt ve yükümlülükleri ayrı maddeler halinde sıralanmakta ve bunlara uygun hareket etmeme durumu, idare için "hiçbir itiraza mahal bırakmaksızın" fesih sebebi olarak belirlenmektedir. Yine bu sözleşmelerde; bahsedilen aykırılıklar sonucu idarelerin haklı fesih yetkisini kullanıp yer teslim tutanağı tutarak taşınmazın idarenin kiracıya sunduğu koşullarda tahliye edilmesi hüküm altına alınmaktadır.

Yapılan incelemede kirasını ödemeyen kiracılara ilişkin hangi sürede takip işlemlerinin başlatılacağı, hangi sürede hukuk birimine intikal ettirileceği ve hukuk birimi tarafından hangi sürede takibata başlanılacağına ilişkin iş tanım ve süreçlerinin belirlenmediği görülmüştür. Kira işlemlerini yürüten İşletme İştirakler Müdürlüğü tarafından bazı taşınmazlarda takibat işlemini bir ay içerisinde başlatırken bazı taşınmazlarda takibat işlemi ya yılları bulmakta ya da hiç başlatılmamaktadır. Bu nedenle kirasını düzenli olarak ödemeyen birçok kiracı bulunduğu halde takibat işlemleri düzenli yapılmadığından tahakkuk tahsilat oranının düşük kaldığı görülmüştür. Belediye tarafından 6.899.866,30 TL toplam kira tahakkukuna karşın 2020 yılında 2.578.363,89 TL tahsilat yapıldığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında; 79 adet dosya için Menderes İcra Müdürlüğünde kira alacak takip davası açılmış olduğu, 2020 yılı içinde toplam 15 adet kira alacağı dosyasının Hukuk Müdürlüğüne bildirildiği, Hukuk İşleri Müdürlüğüne 11.05.2021 tarih ve E.89479656-190.04.02.9156 sayılı yazı ile kira alacağı takibi açılması ve bildirilen kira alacaklarına ilişkin hukuki işlem aşamasının bildirilmesi için yazı yazıldığı, Hukuk İşleri Müdürlüğünden alınan

www.balioglu.net

11.05.2021 tarih ve E-49430847-640-9185 sayılı yazı ile kiracılar ile ilgili icra takip işlemlerine başlanıldığı, daha önce açılmış bulunan icra takip dosyaları ile ilgili olarak tahsil amacıyla borçlu kiracıların mal varlığının tespitine ve tespit edilen mal varlıklarının haczine dair cebri icra işlemlerine devam edildiği ifade edilmiştir.

Belediye tarafından iş tanım süreçleri ile ilgili düzenleme yapılacağı belirtilerek, bulguda 6.899.866,30 TL toplam kira tahakkukuna karşın 2020 yılında 2.578,363,89 TL tahsilat yapıldığı ifade edilse de 2020 yılı tahakkukunun 3.307.122,89 TL tahsilatının ise 2.597.116,89 TL olduğunu belirtilmiştir. Ancak cevap ekinde gönderilen kira alacaklarına ilişkin tahakkuk-tahsilat raporunda geçmiş yıllar tahakkuku ile 2020 yılı tahakkuk toplamının 6.899.866,30 TL olduğu, 2.597.116,89 TL tahsilatın da 1.725.904,97 TL'sinin yılı tahakkuklarından yapıldığı anlaşılmaktadır.

Belediye tarafından her ne kadar kira alacak takiplerinin yapıldığı ifade edilse de iş tanım süreçlerinin belirli olmaması ve tahakkuk tahsilat oranının düşük olması kira alacak takibinin etkinliğini azalttığı düşünülmektedir.

Sonuç olarak takip ve kontrol eksikliği, kiralamalarda tahakkuk/tahsilat oranını düşürerek etkinliği azaltmakta ve keyfiliğe yol açmaktadır. Bu nedenle kiralamalarda iş tanım ve süreçlerinin açık bir şekilde belirlenerek tahakkuk tahsilat oranının arttırılması ve bu şekilde etkinliğin sağlanması yerinde olacaktır.

www.balioglu.net

BULGU 11: Taşınmazların Kaydına İlişkin Form ve İcmal Cetvellerinin Eksik Olması

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 5'inci maddesinde; kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması, kayıtların da belgeye dayanması ve bu çerçevede Yönetmelik ekinde belirtilen form ve icmallerin düzenlenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Aynı maddede "Tapuda Kayıtlı Taşınmazlar" formunda belirtilen taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı belirtilmiştir. Ancak;

- Tapuda kayıtlı taşınmazlar formunda yer alan, maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazların,

- “Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar” formunda yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazların,

- “Orta Malları” formunda yer alan taşınmazların,

- “Genel Hizmet Alanları” formunda yer alan taşınmazların,

iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı ifade edilmiştir.

Menderes Belediyesinde yapılan incelemede; Yönetmelik gereği düzenlenmesi gereken formlardan yalnızca “Tapuda Kayıtlı Taşınmazlar” formunun Web Tapu üzerinden alınan taşınmaz listesine emlak vergi değeri eklenmek suretiyle hazırlandığı, diğer formların ise düzenlenmediği görülmüştür.

Belediyenin mali tablolarında yer alan maddi duran varlıkların gerçeği yansıtabilmesi için yukarıda bahsedilen ve mali tablolara esas söz konusu formların eksiksiz olarak düzenlenmesi ve taşınmazların değerleme işlemlerinin Yönetmelik’te belirtilen şekilde yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 12: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Belediyenin yetki alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin, takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 01.01.2014 tarihinde yürürlüğe giren "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmeliği" bu faaliyetlerin ücretlendirilmesine ilişkin düzenlemeler getirmektedir.

Yönetmelik'in “Başvuru ve değerlendirme” başlıklı 6’ncı maddesinde;

İşletmecilerin geçiş hakkı kullanımı için Bakanlığa başvurmaları gerektiği belirtilmektedir

Aynı maddenin yedinci fıkrasının başvurusu kabul edilen işletmecilerin kamuya ait yerlerden geçiş hakkını kullanabilmesi hususunu düzenleyen (b) bendinde;

"*Hazinenin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar ile mülkiyeti veya tasarrufu belediyelere ve kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar ile 25.2.1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamında kalan yerlerde geçiş hakkını kullanacak işletmeci, ilgili Geçiş Hakkı Sağlayıcısına Ek-2'de yer alan belgeler ve Bakanlıktan alınan kullanım onayı ile birlikte başvuruda bulunur. geçiş hakkı sağlayıcısı kendisine yapılan geçiş hakkı talebi başvurularını mevzuat çerçevesinde en geç altmış gün içerisinde sonuçlandırır ve sonucunu işletmeciye bildirir. Geçiş hakkı talebinin reddedilmesi durumunda yapılan bildirimde red gerekçeleri açıkça belirtilir."* denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde; geçiş hakkının kullanılmasının öncelikle tarafların anlaşmasına bağlı olduğu;

"Geçiş hakkına ilişkin anlaşma" başlıklı 8'inci maddesinin birinci fıkrasında; işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının serbestçe anlaşma yapabileceği; altıncı bendinde; geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin geçiş hakkına ilişkin anlaşmada yer alacağı;

"Geçiş Hakkı Ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde; geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için geçiş hakkı sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücretinin, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve ilk yıldan sonraki geçiş hakkı ücretlerinin bir önceki yıl geçiş hakkı ücretine en fazla Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi oranında artırım yapılması suretiyle tespit edileceği;

"Mevcut Geçiş Hakları" başlıklı Geçici 1'inci maddesinde; bu Yönetmelik kapsamında yer alan ve bu Yönetmelik'in yürürlük tarihinden önce sahip olunan geçiş hakları ve imzalanmış olan anlaşmaların herhangi bir sebeple sona ermediği sürece aynı şartlarda uygulanmaya devam olunacağı hüküm altına alınmaktadır.

Yönetmelik'te, Bakanlık tarafından elektronik haberleşme altyapı bilgi sisteminin kurulacağı ve işletmecilerin geçiş hakkına ilişkin elektronik haberleşme altyapı bilgilerini elektronik haberleşme altyapı bilgi sistemine kaydetmekle yükümlü olacağı belirtilmektedir.

Yönetmelik hükümlerine göre; Belediyeye ait taşınmazlar üzerinden elektronik haberleşme hizmetini sunmak isteyen işletmeciler, Bakanlıktan onay aldıktan sonra geçiş hakkı

www.balioglu.net

için Belediyeye başvuruda bulunacaktır. Başvurusu kabul edilen işletmeci, Belediye ile anlaşma yaparak Yönetmelik'te belirtilen tutardan fazla olmamak kaydıyla, geçiş ücretini de belirleyip mevcut veya yapmayı planladığı altyapı bilgilerini elektronik haberleşme altyapı bilgi sistemine kaydetmek zorundadır. Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere idarenin sorumluluğunda olan yerlerde elektronik haberleşme hizmeti sunmak amacı ile altyapı tesisi kuran işletmeler ile sözleşme yapılması ve Yönetmelik'in ekinde yer alan ücret tarifesini geçmemek üzere meclis kararıyla bir ücret tarifesi belirlenmesi gerekmektedir.

Belediyeye geçiş hakkına ilişkin herhangi bir başvuru yapılmadığından tahakkuk ve tahsilat yapılmadığı belirtilmiş olmakla birlikte geçiş hakkına ilişkin tahakkuk ve tahsilatları takip etme Belediyenin görev ve sorumlulukları arasındadır. Dolayısıyla Belediyenin tahakkuk ve tahsilat için işletmecilerin başvurularını beklemelerine gerek bulunmamaktadır. Ayrıca Belediye tarafından tarife cetveli 2020 yılında belirlenmiş olmasına rağmen bu Yönetmelik'in yayımı tarihinden itibaren geçiş hakkı bedellerinin alınması gerekmektedir.

Belediye tarafından geçiş hakkı ücretlerine ilişkin bir tarife cetveli belirlendiği halde geçiş hakkı bedeline ilişkin herhangi bir tahakkuk veya tahsilat mevcut değildir. Belediyenin gerekli yazışmaları yaparak yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümleri çerçevesinde geçiş hakkı bedellerinin takibini başlatması gerektiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Bütçe İçi İşletmede Satılmak Üzere Alınan Malların Ticari Mallar Hesabında İzlenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Belediyeye ait bütçe içi işletmeler belediye şirketine devredildiği için 2018 yılında bulgu konusu yapılan hususa ilişkin denecek kalmamıştır.
Diğer Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak 108 Diğer Hazır Değerler Hesabının kullanıldığı görülmüştür.
Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının Kullanılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Belediyede 2020 yılı içinde yıllık peşin olarak tahsil edilen kira geliri bulunmamaktadır.

www.balioglu.net

Hurdaya Ayrılan Taşıtlar İle Kullanılma Olanağı Kalmayan Maddi Duran Varlıkların Mali Tablolarda İzlenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun olarak hesabın kullanıldığı görülmüştür.
Kiralanan Taşınmazlara İlişkin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Özel Maliyetler Hesabına Kaydedilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2020 yılında yapılan incelemede değer artırıcı harcama yapılmadığı görülmüştür.
Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	2020 yılında bu husus Diğer Bulgular başlığı altında yeniden bulgu konusu yapılmıştır.
Yapılan Tahsilatlarda Kasa Hesabının Kullanılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun olarak hesabın kullanıldığı görülmüştür.
Bazı İşyerlerinden Çevre Temizlik Vergisi Alınmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu bulgu da yer alan aktif mükellefler için Çevre Temizlik Vergisi tahakkuklarının yapıldığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Belediye Gelir Tarifesinde Mevzuata Aykırı Düzenlemeler Yapılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulguda bahsedilen düğün salonları belediye şirketine devredildiğinden bulgu konusu hususa ilişkin denecek kalmamıştır.
Belediyenin Bazı Alacaklarının Zamanaşımına Uğratılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususa ilişkin geçmiş dönemde belediye tarafından gerekli işlemler yapıldığı ve ödeme emri belgeleri düzenlendiği görülmüştür. 2020 yılı içinde zamanaşımına uğrayan alacak bulunmamaktadır.
Eğlence Hizmeti Sunan İşletmelere İlişkin Eğlence Vergisi Tahakkuklarının Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Belediye tarafından eğlence vergisi tahakkuklarının yapıldığı görülmüştür.
Gecekondu Fonu Hesabı Oluşturulmaması ve İlgili Payın Amacı Dışında Kullanılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Gecekondu fonu hesabının açıldığı ve mevzuata uygun olarak kullanıldığı görülmüştür.

www.balioglu.net

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmayan İşletmelerin Faaliyette Bulunmaları	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Belediye tarafından ruhsat denetimleri sürekli olarak yapılmaktadır. Ancak hala ruhsatsız işletmeler olduğu ve bu işletmelere ilişkin ruhsatlandırma çalışmalarının devam ettiği görülmüştür.
Kamu Haznedarlığı Tebliği Hükümlerinin Tahsilat İşlemlerinde Dikkate Alınmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Belediye tarafından bankalar ile protokol yapılmış olup Kamu Hazanedarlığı Tebliğine uygun olarak tahsilatlar yapılmaktadır.
Personel Avansları Hesabının Kullanılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	İlgili hesap Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun olarak kullanılmaktadır.
Sosyal Denge Tazminatının Ödenmesine İlişkin Belediye Meclisi Kararının Alınmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 yılında Sosyal Denge Sözleşmesi için meclis kararı

www.balioglu.net

			alındığı görülmüştür.
Taşınır Mal Yönetmeliği Gereğince Yapılması Gereken Taşınır İşlemlerinin Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 yılı itibari ile Belediyede tüm birimler için taşınır iş ve işlemlerini yürütmek üzere ayrı ayrı taşınır kayıt ve taşınır kontrol yetkilileri görevlendirilmiş ve kayıtların mevzuata uygun olarak tutulduğu görülmüştür.
Taşınmaz Kayıtlarında Yönetmeliğe Aykırılıkların Olması	2018	Yerine Getirilmedi	2020 yılında bu husus Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde "Bulgu 1- Maddi Duran Varlıkların Gerçeği Yansıtmaması" başlığı adı altında tekrar bulgu konusu yapılmıştır.
Taşınmazların, Kira Süresi Sonunda İhale Yapılmaksızın Aynı Kişilere Süre Uzatımı Yoluyla Kullandırılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Belediyeye ait taşınmazların kiralama işlemlerinin 2886

www.balioglu.net

			sayılı Kanuna uygun olarak yapıldığı görülmüştür.
İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	2020 yılında bu husus Diğer Bulgular bölümünde " Bulgu 3- İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullandırılmaması" başlığı adı altında tekrar rapora alınmıştır.
Haklar Hesabının Hatalı Kullanılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Haklar hesabının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun olarak kullanıldığı görülmüştür.
Katma Değer Vergisi Hesaplarının Hatalı Kullanılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak hesabın kullanıldığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Taahhüt Hesaplarının Kullanılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	2019 Yılından itibaren 920-921 Taahhüt Hesaplarının kullanıldığı görülmüştür.
Taşınmaz Satışlarının Kayıtlı Değer Yerine Satış Değeri İle Muhasebeleştirilmesi	2018	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünün Dayakları bölümünde "Bulgu 1- Maddi Duran Varlıkların Gerçeği Yansıtmaması" başlığı adı altında tekrar bulgu konusu yapılmıştır. Belediyenin taşınmaz envanterinin gerçeği yansıtmadığının tespiti yapılmıştır.
Belediye Taşınmazlarının Mevzuatta Belirlenen Değerler Üzerinden Kayıt Altına Alınmaması ve Cins Tashihlerinin Yapılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünün Dayakları bölümünde "Bulgu 1- Maddi Duran Varlıkların Gerçeği Yansıtmaması" başlığı adı altında tekrar bulgu konusu yapılmıştır.

www.balioglu.net

			Belediyenin taşınmaz envanterinin gerçeği yansıtmadığının tespiti yapılmıştır. Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak ‘’Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu’’ oluşturulmuştur. Tapuda kayıtlı taşınmazların girişlerine sistem üzerinden başlandığı ancak henüz sonuçlanmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net